

FENA HALDE LEMAN

Attila İlhan

Öykü Anlatıcı, ünlü bir gazeteci ve yazardır. Tatil için gittiği yazlık bir otelde yatı ile gezmekten hoşlanan, oldukça sade giyimli fakat güzelliği ve edası ile iddialı bir kadın dikkatini çeker. Kadının adı Leman Korkut'tur. İzmirli, son derece varlıklı bir ailenin dul kalmış gelinleridir. Anlatıcı, İstanbul'a döndüğünde Leman Korkut ve ailesi ile ilgili detaylı bir araştırma yapmaya koyulur. Acaba, bu uçsuz bucaksız servetin kaynağı nedir? Yurtdışı ile alakası var mıdır? Aldığı ilk sonuçlar enteresandır. Ancak nüfusta Leman Korkut adında bir kadın yoktur, Leman Korkut'un kocası Ekrem'in vaktiyle nikahlandığı, Fransız asıllı, Jeanne Courtine vardır. Anlatıcı, öğrendiklerinin şaşkınlığını yaşarken bir telefon alır, bu telefon kibar bir şekilde dillendirilmiş, araştırmayı derhal sonlandırmasını emreden açık bir tehdittir. Anlatıcı şaşkın ve bezgin bir ruh haliyle, gayet alışkın olduğu tehditkar durumla yeniden karşılaşmaktadır. Kısa süre sonra Leman Korkut kendisini evine misafir etme isteğini bildirir. Önceki bilgilerine istinaden, evinde nadiren konuk ağırlayan Leman Hanım'ın tavrı, Anlatıcıyı şaşırtır. Şahsi tanışmaları akabinde, Anlatıcının kadına olan hayranlığı artacak fakat araştırmalar bitecektir. Anlatıcı ani bir araba kazası ile Leman Korkut'un öldüğünü haber alır, fakat Leman, kendisine hayat hikayesini anlatan bir mektup bırakacaktır.

Saygın, varlıklı, herkesin gıpta ve kıskançlık ile takip ettiği Korkut Ailesinin gelini Leman, Ekrem ile tanışmadan evvel, Fransa'da geçimini sağlamak için bir kadın ile fiziksel birliktelik yaşamaktadır. Ekrem ile girdikleri çok da yoğun olmayan etkileşim sürpriz bir evlilik kararıyla nihayetlenecektir. Leman, varlıklı hayata çabucak alışır, kocasıyla uyum içindedir. Görünürde son derece mutlu bir hayatı vardır, fakat Ekrem Bey'in validesi Haco Hanım ile zaman zaman fiziksel birliktelikler yaşamaktadır. Rutin haline gelen ailenin garip durumu Ekrem Bey'den habersiz devam etmektedir ki, Ekrem Bey aniden intihar eder. Leman, her şeyin yolunda gittiğini düşündüğü dönemde meydana gelen felaketi araştırmak amacıyla Fransa'ya Ekrem'in kendisinde habersiz yaşadığı farklı hayata dahil olur. Netice, Ekrem'in hem kadınlarla hem de erkeklerle birliktelikleri olduğudur. Hatta, Leman bile bazılarıyla beraberlik yaşamaktan kendini alamaz. Bu garip ilişkiler ve ortak fantazi insanları ailenin kaderidir. Leman, gençliğinden itibaren zaten hemcinslerine karşı ilgi içindedir fakat Ekrem Bey'in durumu acaba genetik olarak annesi Haco Hanım ile mi örtüşmektedir?

Temalar

Cinsel Açlık Bazı insanlar, rutin ve düzenli ilişkileri olsa bile cinsel anlamda açlık çekmektedir.

Eşcinsellik Toplum ve kaygılar nedeniyle bastırılmak zorunda bırakılan eşcinsellik, muhakkak meydana çıkacaktır.

Kişiler

Leman Korkut Gerçek ismi Jeanne Courtine'dir. Ergenlik yaşlarında ebeveynlerini kaybetmiş, büyükannesi nezaretinde büyümüştür. Gençliğinde para karşılığında yaşlı bir İngiliz kadınla birliktelik yaşamıştır. Ekrem Korkut ile evlendiğinde saygın ve varlıklı bir ailenin güzel, akıllı, alımlı gelini olarak kabul görmüştür. Ancak, dışardan görüldüğünün aksine yasak ve gizli ilişkilere meraklı, cinsel duygularını kontrol altına alamış bir kadındır.

Anlatıcı Orta yaşlı, oldukça tanınan bir gazetecidir. Vaktiyle yazdığı yazılardan ötürü uzun süre yargılandığı, siyasi çevrelerle sürtüştüğü olmuştur. Yazlık otelde Leman Korkut'u gördüğünde oldukça tesiri altında kalır. Hakkında araştırma yapmaya koyulur, fakat Leman Hanım tarafından engellenilir. Leman Hanım, bir araba kazasında vefat edince anlatıcıya yazdığı hayat öyküsünü içeren bir mektup bırakacaktır. Bu mektup, her zaman merak edilen Korkut ailesinin hiç tanınmayan, bilinmeyen yönlerini ortaya çıkaracaktır.

Anlatıcının Karısı Yazlık otelde anlatıcıyla birlikte tatildedir. Kocasının Leman Korkut'a olan ilgisini fark etmez.

Muhlis Bey Ekrem Bey ve ailesi sayesinde maddi ve manevi refaha erişmiş, Leman Hanım'a zaman zaman işlerinde yardımcı olan aile dostudur. Bazı işlerde Korkut ailesi ile ortaklıkları mevcuttur.

Müsü Meşulam Leman'ın arkadaşı.

Mista Bey Korkut Ailesi'nin hizmetkârı.

Ekrem Korkut Leman Korkut'un kocasıdır. Varlıklı bir ailede iyi eğitim alarak yetişmiş bir adamdır. Leman Korkut ile aniden evlenir. Karısına daima sadık ve sevgi dolu olan bir adam izlenimi vermektedir. Kendi işlerinde de başarılı olur. Ancak, aniden intihar eder. Leman, kocasının intiharı ardındaki gerçekleri araştırdığında, Ekrem'in hem cinslerine de ilgi duyduğu ve hayatında çokça beraberlik olduğunu anlar. Aslında, Ekrem'de Leman'ı çeken şey, Leman'ın erkeksi sesi ve edalarıdır.

Phillippe Gezi arkadaşları.

Serpil Gazeteci, anlatıcının asistanıdır.

Manisalı İsmail Hakkı Bey Ekrem Korkut'un babasının çok eski arkadaşıdır. Anlatıcı'ya Korkut Ailesi ile alakalı önemli bilgiler verir.

Haco Hanım Ekrem Korkut'un annesidir. Gelini Leman ile fiziksel birliktelikleri olur.

Raci Korkut Ekrem Korkut'un babasıdır, Haco Hanım üçüncü eşidir.

Miss Hingins Leman Korkut'un gençliğinde para karşılığı birlikte olduğu, yaşlı ve pis İngiliz kadın.

Cecile Ekrem'in Fransa'da birlikte olduğu ressam kadın, Ekrem'in intiharının ardından Leman ile de yakınlaşmaları olacaktır.

İclal Leman'ın arkadaşı. Leman ile de daha sonra ilişkisi olacaktır.

Liliane Ekrem'in Fransa'da birlikte olduğu fahişe.

Mamma Pelegrini Liliane'nin ev arkadaşı, oldukça şişman, sağır, dedikoducu kadın.

Leman Korkut – (Attila İlhan'ın 'Fena Halde Leman' Romanından)- Açık

Karakter Leman gerçek adıyla Jeanne Courtine, Fransa'da yoksul yaşayan, hayatını fahişelik yaparak kazanan bir kadındı. Aniden varlıklı ve saygın bir iş adamı olan Ekrem ile evlendi. İstanbul'a geldiğinde kendisini geçmişe nazaran oldukça farklı bir hayat bekliyordu. Ancak, Leman yeni hayatına da kolaylıkla adapte oldu, hırslı ve inatçı yapısıyla yapması gereken işleri ustalıklı başardı. İç dünyasında Leman, hayalperest ve kıskanç bir tabiata sahipti, fakat O buna başkalarına belli etmeyecek kadar profesyoneldi. Leman'ın karakteri ile alakalı en çok beğenilen yardımseverliğiydi. O ihtiyaç ne olursa olsun herkese yardım etmekten mutluluk duyardı. Saygın karakteri ile tanınan, kıskanılan Leman Hanım aslında eşcinsel bir kadındı. Kayınvalidesi Haco Hanım ile uzun yıllar gizli ve yasak ilişki yaşadı ancak bu durum kimse tarafından bilinmedi, kocasının intiharı ardından araştırma yapmak için gittiği Paris'te, kocasının partnerleriyle birlikte oldu.

Aktiviteler Leman Korkut, araba kullanmayı çok sever, farklı arabaları vardır, özellikle tercihi otomobillerini kendisinin kullanmasıdır. Ayrıca, denizde olmaktan da hoşlanır. Özel teknesiyle gezmeye çıkar. Türkiye'ye ilk geldiği yıllarda Korkut ailesinin bağ hayatı hoşuna gitmiştir.

ÖRNEK ANILAR

Hırslı Leman, Fransa'dan İstanbul'a taşındıktan sonra, yeni hayatına kolaylıkla alıştı. Kocasının ölümünün ardından da, ailenin mevcut işlerini başarıyla sürdürdü. Hatta karakterindeki hırsıyla çokça başarılı oldu. "...cerbezeli kadın, aziz dostum çok cerbezeli: Tuttuğunu koparıyor. Şu yakınlarda turizm sektörüne el attı. Urla'da deniz kıyısında büyükçe bir bağları varmış. Fransızlarla ortak bir şirket kurdular, adı belki kulağınıza çalınmıştır. Tursan A.Ş. Kocaman bir tatil köyü inşa ediliyor, müşterisi şimdiden hazır."

Hayalperest Leman, hayaller aleminde yaşayan, hayalperest bir karakterdi. Bu hayaller zaman zaman kendisini de rahatsız ediyordu. "Tek tek önemli bir anlamı olmayan, bir arada ele alındılar mı, adamın canını okuyan hayaller"

İnatçı Leman'ın inadı tuttuğunda, kimse onu vazgeçiremezdi. Arkadaşı kendisini bu huyundan dolayı eleştiriyordu. "...Miss Higgins evine çağırmadı mı? Gitsene kızım, sendeki inat katır inadı, ben olsam uçarım."

Kıskanç Leman'ın, Ekrem'in intiharından sonra öğrendiği gerçekler, kendisini yıpratmıştı. Uzun yıllar, kocasının salt kraliçesi olduğu düşüncesi ile yaşamıştı. Ancak, sonradan Leman'ın Ekrem'in hayatına giren

karakterlerle karşılaşması, kendisinde yoğun kıskançlık duygusuna neden oldu. “Şimdi nasıl, neden dolayı Paris'in onu kalp sahibi ettiğini acı acı anlıyorum: Öteki kıyıda olduğu halde, Lili benim beceremediğim ideal bileşimi başarmıştı. Burası mutlak, Kermo'nun üzerindeki egemenliği kesin gözüküyordu ne kelime, mutlak ve kesindi. İçimsıra büyüyen uğursuz kıskançlık, bundan doğmuyor mu?”

Hayırsever Leman'ın hayırsever karakteri çevresi tarafından takdir ediliyordu. “Öksüz kız çocuklarına burs bağladı, okutuyor: Her yıl beşer kişiden, yirmi kişi! Okulu bitirdiler mi, fabrikalarında çalışacaklar.” Leman, sadece yoksul çocuklara değil, ihtiyaç olan her yere yardımını esirgemiyordu. “Caminin onarılması gerekince, gözünü kırpmadan elli bin liralık çeki kim yazmış? O. Bostanlı Gençlik Kulübünün formlarını kim alıvermiş? O. Yanında çalışan bir Şemikler'li, öbürü Nergiz'li iki kızı, çeyiz çimen nasıl gelin ettiğini anlata bitiremiyorlar. Ya ortağı Muhlis Bey'in karısına iyilikleri? Kadıncağızı 'periler bağlamış', ruh hastası, odasından dışarı adım atmıyor, düşer düşer bayılırmış. Leman Korkut, sanki ablası, yoklayıp hatırını sormadı mı, içi rahat etmez. İyilik meleği canım.”

Haco Hanım – (Attila İlhan'ın 'Fena Halde Leman' Romanından)- Açık

Karakter Haco Hanım saygın varlıklı bir ailenin köy hayatından hoşlanan, alaturka geliniydi. Oğlu Ekrem, Leman ile evlendiğinde, gelinini sevgi ile bağrına bastı fakat bu sevgi, alışlagelmiş, rutin boyutlarda değildi. Haco Hanım, cinsel açıdan aç, şehvetli ve aslen hem cinslerine ilgi duyan bir kadındı. Yaşına nazaran oldukça enerjik, hayatı yaşamayı seven yardımsever bir karakterdi.

Aktiviteler Haco Hanım, sıradan bir ev kadınıdır, fakat ilgisi olan aktivitelerde kendisini geliştirmeyi başarmıştır. Müzik ile yakından alakadardır. Cümbüş çalmayı sever. Rutin ev işleri hizmetkarları tarafından üstlenilse de, zaman zaman kendisi de yapmayı sever. Yalnız kaldığı vakitlerde kendisini dine verir. Kuran okur ve dua eder. Hayvanları oldukça seven Haco Hanım'ın kedileri vardır, onlarla oynamaktan, onları sevmekten mutluluk duyar. Haco Hanım, sık sık nargile içer.

ÖRNEK ANILAR

Alaturka Haco Hanım, saygın, varlıklı bir ailenin büyük hanımı olmasına rağmen, alışkanlığı olan kırsal edalardan kurtulamamış, modern yaşamı benimseyememiş, alaturka bir kadındı. Ekrem Korkut, annesini anlatırken O'nun bu hallerinden yakınır, zaman zaman da eleştirirdi. “annemin sağı solu yoktur, ne şehir hayatına intibak edebildi, ne yeni hayatımıza! Biraz köylü, fazlasıyla Osmanlı kaldı.”

Enerjik Haco Hanım'ın yaşı ellisine yakın olarak tahmin ediliyordu fakat Haco Hanım için kaç yaşında olduğu, rakamsal olarak önem arz etmiyordu. O her daim enerjik, capacanlı bir kadındı. “bağdaki hayatını yırtıcı kuşların azametiyle sürdürüyor; bağın hangi köşesine adımımı atsam, atının üstünde Kızılderili gibi çevik, ordana peydahlandığını görüyorum: O tükenmez enerjisiyle parpar, yaşama sevinciyle sarhoş, ırgatlara ya bağırıp çağırıyor, ya dostça takılıyor.”

Neşeli Haco hanım her daim güleç yüzlü, neşeli bir kadındı. “Haco Hanım silah gibi patlayan kahkahasını savurdu mu, yıldız kaymaları, şimşekler, zengin yansımalarla dolu bir kuyumcu aydınlığı çevreyi kaplardı.”

Şehvetli Haco Hanım ve gelini Leman arasında gizli ve yasak cinsel münasebet vardı. Leman O'nun cinsel açlığının farkındaydı. “Haco Hanım'ın aşk susuzluğu giderilmez, ten açlığı doyurulmaz, hep bunun telaşında olduğundan mıdır? Sevişirken durmak bilmez, her şeyi bir anda yapmak ister.”

Yardımsever Haco Hanım, gelini Leman'a her ihtiyaç duyduğunda yardım etmek amacıyla çabalayan, yardımsever bir karakterdi. “Türkçe yazabildiğim ilk kelime, bir isim, ama akla ilk gelebilecek olanın ismi değil. Havai mavi bloknotumun bir kenarına, açık ve seçik olarak Haco Hanım (aslında Hatice) yazıp, ağır bir suç işlemişim gibi kabahatli kabahatli sağa sola bakıyorum. Doğru dürüst bir eğitimden geçmediği halde, Haco Hanım bana yardımcı olabilmek için, elinden geleni esirgemiyor.”

Ekrem Korkut – (Attila İlhan'ın 'Fena Halde Leman' Romanından)- Açık

Karakter Ekrem Korkut, varlıklı bir ailenin iyi eğitim almış, kendisini de yetiştirmeyi başarmış oğluydu. Hayatını planlar yapmaksızın yaşamayı seven, sürprizli, özgür ruhlu bir karakteri vardı. Bu, O'nun yapısındaki değişkenliğin de bir etkisiydi. İş yaşantısına ilk atıldığı yıllarda, kendisinde var olmayan kibirlilik ve paragözlük daha sonradan ziyadesiyle yer tutacaktı. Ekrem'in karakterinde çevresini en çok etkileyen unsur, onurlu, kibar tabiatını, paylaşımcılığını büyük bir zerafet dahilinde sunmasıydı.

Aktiviteler Ekrem Korkut, doğuştan gelen resim kabiliyetini hayatını oldukça meşgul eden bir aktiviteye dönüştürmüş, her fırsatta resim yapmayı alışkanlık haline getirmiştir. İş hayatına da düşkün olan Ekrem Korkut,

yoğun çalışma temposunu sevmekte, çalışmaktan memnun olmaktadır. Karısının, Ekrem'in intiharı ardından öğrendiği önemli aktivite de, Ekrem'in fiziksel birlikteliklerde ziyadesiyle zaman harcadığıdır.

ÖRNEK ANILAR

Kibirli Ekrem'de saygın ve varlıklı bir ailenin tek çocuğu olmasına rağmen varlık göstermemiş kibir, iş hayatındaki başarısının ardından ortaya çıkmıştı. Leman, bu durumu eleştiriyordu. "Ekrem, büyüklüğe heves etmiş bir 'zengin çocuğu', üçüncü sınıf bir iş adamı, sıradan bir tüccardı. Böyle kalmadı ama, bir başarı, bir başarı daha, bir başarı daha derken, firması önem kazandı. Bu önem, Ekrem'in davranışlarına soğuk bir kibir, aşırı bir güven olarak yansıyor."

Paragöz Ekrem, her zaman varlık içinde büyümüşü fakat Leman sonradan anlamıştı ki, Ekrem oldukça paragöz bir karakterdi. "Ekrem, büyüklüğe heves etmiş bir 'zengin çocuğu', üçüncü sınıf bir iş adamı, sıradan bir tüccardı. Böyle kalmadı ama, bir başarı, bir başarı daha, bir başarı daha derken, firması önem kazandı. Bu önem, Ekrem'in davranışlarına soğuk bir kibir, aşırı bir güven olarak yansıyor. Tedirgindim bundan, savaşın darmadağın ettiği bir aileden geldiğim için, kendimi lükse hiç hazırlamamışım: Hayatta kalmak için zorunlu olmayan her şey bana gülünç ve saçma gelirdi. Oysa Ekrem'in Haco Hanım'ın hatırı sayılır servetine rağmen, paraya ve kudrete susamış bir yanı varmış."

Değişken Leman, Ekrem hayattayken, O'nun değişken tabiatı olduğunun farkındaydı, fakat Ekrem ölünce çok daha fazla değişken olduğu meydana çıktı. "öldüğünü bildiğim halde onun varlığını elimde tutarcasına böyle duyumsamaktan değil, koca olarak tanıdığım erkekle burada bazı özelliklerini keşfettiğim adam arasındaki çelişkiden doğuyordu. Birisi soğuk, yaptığı her şey hesaplı, herkesle arasına 'mesafe' koyan, balta profilli bir iş adamı; öbürü, son İnkalar'ın ninnilerini dinlemekten, Mevlana'nun rubailerini okumaktan hoşlanıp, içten içe çoğalan parabolalar, delimsirek renkler ortasında yaşayan, basbayağı bohem bir ressam! Kocamla ilgili her konuda, ya başından beri tepeden tırnağa yanılmışım ya da Paris'te benden uzakta yaşadığı şu üç yıl, beklenmedik çetrefillikleri, kalleş tuzaklarıyla onu değiştirmiş, ortaya yepyeni bir Ekrem çıkarmıştı. Hangisi doğru?"

Onurlu/ Kibar Ekrem'in Leman'ı da oldukça etkileyen onurlu, kibar yapısı vardı. "Ben ki seçkin beyefendi diye karşıma çıkmış nicelerinin en aşağılık asılmalarına alışkınım, doğrusu buna şaşmaz değilim. Ekrem kibarım diye nice erkeği cebinden çıkarır, öyle dostlukla aşkı birbirine karıştırıp, ortaya çıkan kargaşalıktan yararlanmaya tenezzül etmez: Çok onurlu; bu onur herkesin başvurduğu ufak hileleri, masum numaraları, duygusal oyunları bile ona yasaklıyor."

Sürprizli Ekrem'den aniden gelen evlenme teklifi Leman'ı şaşırtıyor, Ekrem'in ne kadar sürprizli bir adam olduğunu kanıtlıyordu. "Ekrem işte bu kötü havada, bu yakışıksız yerde, artık umudumu kestiğim şeyi öneriyor: Evlenmeyi. Neye uğradığımı şaşırmıştım! O hep öyle uzak, öyle soğuk, yalnız sesinde can sıkıntısından mı, türünü kimsenin bilmediği sinsi bir sevinçten mi doğduğunu kestiremediğim bir titreşim."

Özgür Ruhlu Ekrem, karısı ve annesiyle aynı evde yaşamaktan rahatsızdı. Leman ve Haco Hanım her ne kadar iyi anlaşsalar da, Ekrem bağımsız olmak istiyordu. "doğrusunu istersen yaşadığımız ev bizim evimiz sayılmaz Jeanne, bu hayat bizim hayatımız değil! Annemin evinde onun hayatını yaşıyoruz. İmkanlarımız fazlasıyla mevcut olduğuna göre, neden kendi evimizi kurup kendi hayatımızı yaşamayalım?"

Paylaşımçı Ekrem bencillikten, egoistlikten nefret eden, oldukça paylaşımcı bir karakterdi. "...ben egoistlikten korkarım, hele sevgiyle örtülü egoistlik, bencilliklerin en sinsi, en ikiyüzlüsüdür, farkına varmaz, çarkına kapılırsın, o anda kurbanı olmak için. Bencil, özel bir şey istemez, tek şey ister: Onun hayat tarzının, bunun içerdiği evrenin, önceden kabul edilmesini; oysa bu, irade ve azminin güçlü bir dişli çark sistemi halinde dışlaştırılmış halidir ki, bizi kaptığı gibi çalkalar, döver, çitiler, kişiliğimizi oluşturan ne varsa, hepsini kirli bir su gibi akıtır. Kişiliğine saygı duyan, onu kaybetmek istemeyenler, bu çeşit egoistlerden mutlaka uzak durmalıdırlar."